

XXI ASRDA INSON VA JAMIYAT MASALASI

Toshboboyeva Munavvar

DTPI o'qtuvchisi

Toshpulatov Asilbek Rashidovich

Ismoilov Nodirjon Anvar og'li

Xo'jamurodov O'rol Nuriddinovich

DTPI Pedagogika fakulteti

Jismoniy madaniyat talabasi

rahmonovabdug'ani8232@gmail.com

Annotatsiya: XXI asrda inson resurslari, ijtimoiy tenglik, ekologik barqarorlik, ta'lim va fuqarolik faolligi muammolari ahamiyatlidir. 2022 yilga kelib global ishchi kuchining 47% raqamli ko'nikmalarga ega emas, 2021 yilda ayollarning 81% ijtimoiy tenglikka erishishda to'siqlarga duch kelgan.

Kalit so'zlar: inson resurslari, raqamli ko'nikmalar, ijtimoiy tenglik, ekologik barqarorlik, ta'lim, fuqarolik faolligi.

Анатомия: Проблемы человеческих ресурсов, социальной справедливости, экологической устойчивости, образования и гражданской активности важны в XXI веке. К 2022 году более 47% глобальной рабочей силы не имели цифровых навыков, в 2021 году 81% женщин столкнулись с препятствиями к социальной справедливости.

Ключевые слова: человеческие ресурсы, цифровые навыки, социальная справедливость, экологическая устойчивость, образование, гражданская активность.

Overview: Issues of human resources, social equality, ecological sustainability, education, and civic engagement are vital in the 21st century. By 2022, over 47% of the global workforce lacked digital skills, while in 2021, 81% of women faced barriers to achieving social equality.

Keywords: human resources, digital skills, social equality, ecological sustainability, education, civic engagement.

Kirish

XXI asrda inson va jamiyat masalasi har zamankidan ko'ra muhim ahamiyatga ega bo'lib turibdi. Globalizatsiya, texnologik o'zgarishlar va ijtimoiy dinamika insonlarning hayotiga va munosabatlariga yangi talqinni kiritmoqda.

Insonning o'ziga xarakterli xususiyatlari bu zamonning shiddatli o'zgarishlari va global muammolar ta'sirida shakllanmoqda. Ijtimoiy tenglik, adolat, xalqaro aloqalar, va ekologik barqarorlik – bular XXI asrning eng dolzarb masalalari hisoblanadi. Sifatli ta'lim, sog'liqni saqlash, va yangi iqtisodiy modellar ijtimoiy taraqqiyotning asosiy omillari sanaladi.

Shuningdek, internet va raqamli texnologiyalarning tarqalishi bilan insonlar o'rtasidagi aloqalar o'zgarib bormoqda. Elektron platformalarda o'z fikrlarini bildirish, ijtimoiy muammolarni muhokama qilish imkoniyatlari mavjud. Bu esa fuqarolik faolligini oshiradi va xalqaro muammolarni hal qilishda jamiyatni birlashtirilgan holda ishlashga undaydi.

Asosan, XXI asrda inson va jamiyat masalalari kompleks ko'rinishda, bu murakkab muammolarni hal qilish uchun ko'p tomonlama yondashuvlar zarurdir. Inson huquqlari, tenglik va adolat barchamiz uchun dolzarb fanlar va amaliyotlar orqali hayotga tatbiq etilishi lozim.

Umuman olganda, XXI asrda inson va jamiyat o'rtasidagi aloqalar doimo o'zgarib turadi va biz bu o'zgarishlarni tushunish, qabul qilish va ularni boshqarishga harakat qilishimiz zarur. Bu jarayonda har birimizning rolimiz muhimdir. XXI asrda inson va jamiyat masalalari yanada chuqurroq tahlil qilishni talab etadi. Globalizatsiya jarayonlari, ijtimoiy tarmoqlar va raqamli texnologiyalar insonlarning hayotini o'zgartirib, yangi muammolarni keltirib chiqarmoqda.

Ijtimoiy tenglik va adolat masalalari, ayniqsa, gender tengligi, irqiy va etnik tenglik kabi yo'nalishlarda dolzarb ahamiyatga ega. Bu masalalar ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Ekologik barqarorlik ham XXI asrda muhim masala bo'lib, iqlim o'zgarishi va tabiiy resurslarning tugashi kabi global muammolarni hal qilish zarurati tug'ilmoqda. Buning uchun davlatlararo hamkorlik va yangi ekologik siyosatlar ishlab chiqilishi lozim.

Ta'lim sohasida innovatsion yondashuvlar, masofaviy ta'lim va raqamli resurslardan foydalanish orqali sifatli ta'lim olish imkoniyatlari kengaymoqda. Bu esa insonlarning bilim va ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi.

Fuqarolik faolligi va ijtimoiy mas'uliyat ham XXI asrda muhim ahamiyatga ega. Insonlar o'z fikrlarini ifoda etish, ijtimoiy muammolarni hal qilishda ishtirok etish

imkoniyatiga ega bo'lishlari kerak. Bu jarayonlar jamiyatni yanada rivojlantirishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, XXI asrda inson va jamiyat masalalari ko'p qirrali va murakkab bo'lib, ularni hal qilish uchun har birimizning faolligimiz va mas'uliyatimiz zarur. Har bir inson o'z o'rnida ijtimoiy o'zgarishlarga hissa qo'shishi mumkin. XXI asrda ijtimoiy masalalar murakkab va ko'p qirrali bo'lib, joriy raqamli dunyo insonlar o'rtasidagi aloqalarni o'zgartirmoqda.

Globalizatsiya: 2020 yilda global iqtisodiyot 3% dan oshiq qisqarish bilan yuzlashdi, bu esa ish o'rinlari va iqtisodiy barqarorlikka ta'sir etdi.

Ijtimoiy tenglik: 2021 yil ma'lumotlariga ko'ra, gender tengligi bo'yicha global indeksda 156 mamlakat ichida O'zbekiston 55-o'ringa. Gender kuchaytirish harakatlari iqtisodiy o'sishga yordam beradi.

Ekologik barqarorlik: BMTning 2021 yilgi hisobotiga ko'ra, iqlim o'zgarishi tufayli hali 1 million turdagi hayvonlar va o'simliklar yo'qolish xafida. Ekologik siyosat rivojlantirish zarur.

Ta'lim: Masofaviy ta'lim pandemiya davrida dunyo bo'ylab 1.5 milliard Bola ta'lim olish imkoniyatidan mahrum bo'ldi.

Fuqarolik faolligi: 2020 yilda O'zbekistondagi 11 million fuqarolar ijtimoiy tarmoqlarda faol ishtirok etdi. Bu esa demokratik jarayonlarni mustahkamlashga yordam beradi.

Bu faktlar XXI asrda inson va jamiyat masalalarining qanchalik muhimligini ko'rsatadi. Har birimiz bu masalalarda aktiv bo'lishimiz talab etiladi. Inson resurslari: 2022 yilga kelib, global ishchi kuchining 47% dan ortig'i raqamli ko'nikmalarga ega emas, bu iqtisodiy o'sishga to'siq bo'lishi mumkin.

Ijtimoiy tenglik: 2021 yilda qadriyatlar va urf-odatlar tufayli ayollarning 81% ijtimoiy tenglikka erishishda to'siqlarga duch keldi. Bu holat jamiyatda nisbatan adolatli yangi imkoniyatlar yaratishga olib keladi.

Ekologik barqarorlik: 2022 yilgi iqlim hisobotida, energiya resurslaridan foydalanish 2020 yildan keyin 6% ga oshgani ma'lum bo'ldi. Qayta tiklanadigan energiya manbalariga o'tish jarayoni muhim ahamiyatga ega.

Ta'lim: BMT Ta'lim bo'yicha global hisobotiga ko'ra, pandemiya ta'siri sababli ta'lim jarayonida 24 million bola maktabdan mahrum bo'lishi mumkin. Ta'lim sifatini oshirish muhim vazifa.

Fuqarolik faolligi: 2021 yilda O'zbekistondagi yoshlarning 35% dan ortig'i ijtimoiy va siyosiy muammolarni hal qilishda faollik ko'rsatdi. Bu imkoniyatlardan foydalanish jamiyatni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Ushbu ma'lumotlar XXI asrda inson va jamiyat masalalarini hal etishda ahamiyatli omillarni ko'rsatadi va ijtimoiy faollik zarurligini ta'kidlaydi.
foydalangan adabyotlar

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. BMT Ta'lim Bo'yicha Global Hisoboti, 2021.
2. BMT iqlim o'zgarishi bo'yicha hisobot, 2021.
3. Global Gender Gap Report, 2021.
4. Jahon banki iqtisodiy hisobotlari, 2020.
5. O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika qo'mitasi ma'lumotlari, 2021.
6. Iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanish bo'yicha xalqaro tashkilotlar hisobotlari, 2022.
7. Raqamli ko'nikmalar bo'yicha global tadqiqotlar, 2022.

